

Contra el vici de demanar...

Mannà comunitari per a les regions europees menys desenrotllades, FEDER, FEOGA i Fons Social Europeu són, a hores d'ara, objecte de desig per a les comunitats que volen arribar amb garanties a la fita del 93.

Albert Vicent

La lliure circulació de mercaderies, capitals, serveis i persones que farà possible la consolidació del mercat interior europeu a partir del 1993 ha posat en marxa tot un procés de reforma de la política regional comunitària, amb repercussions directes als Països Catalans.

L'entrada el 1986 d'Espanya i Portugal a la CE va accentuar les diferències entre l'Europa del nord i el continent meridional, al temps que va evidenciar la necessitat de potenciar la cohesió econòmica i social de les diferents regions per tal d'evitar que els països més desfavorits optaren per aplicar mesures proteccionistes amb la intenció de salvaguardar les seues economies, en desavantatge amb l'Europa més desenvolupada.

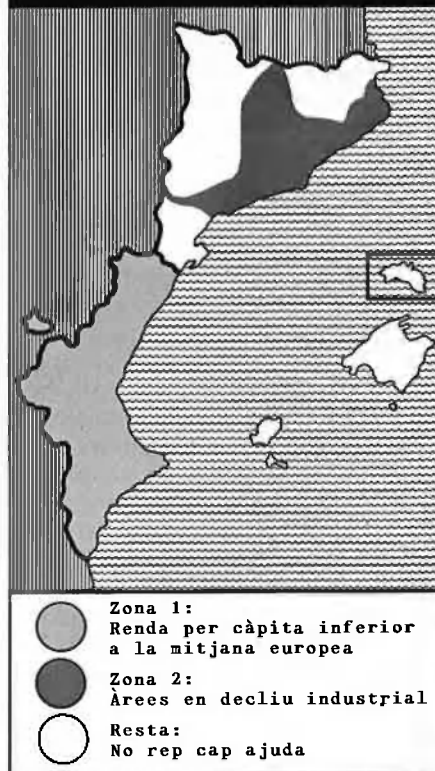
Realment, des de meitats del 1987, la CE ha anat introduint elements de reforma amb l'objectiu de garantir la igualtat de possibilitats a totes les regions europees. Com a referència presupostària, la cimera celebrada a Brussel·les el febrer del 1988 va decidir duplicar en el període 1988-1993 la dotació dels fons estructurals, de mane-

ra que dels 7.000 milions d'ecus adjudicats el 1987 es passarà als 14.000 milions el 1993, una xifra que representarà el 30 per cent del pressupost comunitari.

Aquest increment va acompanyar de la concentració dels diferents fons —Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), Fons Social Europeu (FSE) i Fons d'Orientació i Garantia Agrícola (FEOGA)— per tal de fer més efectiva la seua incidència, com també d'una col·laboració més directa dels governs autonòmics en la petició de les subvencions. De fet, la reforma dels fons estructurals atorga un major protagonisme tant a la Comissió Europea com a les diferents autonomies. Aquestes proposen al màxim òrgan comunitari els respectius plans regionals, en els quals s'inclouen les necessitats infraestructurals, els objectius plurianuals, els mitjans que aportaran l'estat i l'administració autonòmica i la demanda d'intervenció per part dels fons comunitaris.

FEDER, FSE i FEOGA-Orientació agruparan els seus esforços basant-se en cinc objectius (Vegeu quadre I): 1) Ajuda a regions endarrerides —conegudes com regions de l'objectiu 1—,

EL REPARTIMENT DE L'AJUDA AL DESENVOLUPAMENT REGIONAL

amb un PIB per càpita inferior al 75 per cent de la mitjana europea, on entra el País Valencià. 2) Reconversió de les regions amb declivi industrial —classificades com a regions de l'objectiu 2—, on s'inclou Catalunya. 3) Disminució de l'atur de llarga durada. 4) Mesures per a combatre l'atur juvenil. 5) Desenvolupament rural.

Les zones rurals més endarrerides seran objecte de plans plurianuals.

Les infraestructures viàries són objecte prioritari de

Equilibrar Espanya

Són tres els instruments que l'administració espanyola ha arbitrat per a pal·liar l'actual desequilibri regional: el Pla de Desenvolupament Regional (PDR), amb un període que abraça des del 1989 fins al 1993; el Pla de reconversió Regional i Social i la reformulació del Fons de Compensació Interterritorial (FCI), que entra en el cinquè i últim any de vigència.

Pel que respecta al PDR, contempla una inversió de 8,9 bilions de pessetes per als quatre anys programats, dels quals 4,1 bilions corresponen a inversions de les comunitats autònomes i ens locals, 3,9 bilions de pessetes a l'administració central i 0,9 bilions a empreses públiques. Per a finançar aquesta elevada quantitat el govern espanyol ha demanat ajudes a la CE per una suma de 1,76 bilions de pessetes. D'aquests, 1,2 bilions estan adjudicats al FEDER, 121.000 milions al FSE i 420.000 milions al FEOGA.

De fet, el PDR apareix com el requisit previ per a accedir als fons estructurals comunitaris amb la possibilitat de ser utilitzats en el cofinançament dels diferents projectes regionals i es planteja quatre objectius: mantenir i consolidar el creixement de les àrees més desenvolupades —Madrid, Vall de l'Ebre i eix del Mediterrani—; aturar el declivi de la cornisa cantàbrica, amb preferència al País Basc; ampliar el creixement de l'eix del Mediterrani fins Andalusia i Múrcia, i potenciar la resta de les regions. D'acord amb aquests propòsits, un 49 per cent de les inver-

Quadre I

Objectius	Instruments comunitaris	Requisits	Instruments estatals
1. Foment del desenvolupament i l'ajustament estructural de les regions menys desenvolupades.	FEDER, FSE, FEOGA-O	PIB per càpita inferior al 75 per cent de la mitjana europea.	Pla de Desenvolupament Regional (PDR).
2. Reconversió de les regions afectades pel declivi industrial.	FEDER,	Taxa d'atur superior a la mitjana europea i reducció continuada d'ocupació industrial.	Pla de Reconversió regional i social.
3. Combatre l'atur de llarga durada.	FSE	Tot l'espai europeu.	
4. Facilitar la inserció professional dels joves.	FSE	Tot l'espai europeu.	
5. 5a: accelerar l'adaptació de les estructures agràries. 5b: fomentar el desenvolupament de les zones rurals.	FEOGA-O FEDER, FSE	Aplicació sectorial. Zones deprimides amb alt grau de ruralisme.	

Quadre II

Distribució de les subvencions del FEOGA-O el 1988 (en milions de pessetes)

	Catalunya		País Valencià		I. Balears		Est. Esp.	
	Proj.	Subv.	Proj.	Subv.	Proj.	Subv.	Proj.	Subv.
Pesca	—	—	2	14,1	—	—	22	898,6
Carn	4	194	3	66,2	1	20,4	33	1.745
Ous	2	19,4	—	—	—	—	3	54,6
Llet i deriv.	1	12,2	—	—	—	—	23	705,7
Cereals	—	—	—	—	—	—	25	379
Fruit. i hort.	14	292,2	23	536,4	1	5,2	74	1.739
Creïlles	—	—	—	—	—	—	4	360
Vi	4	46,9	1	9,6	—	—	47	808,9
Oli/Oliva tau.	—	—	—	—	—	—	32	353,2
Fruits secs	2	36,8	1	6,5	—	—	3	43
Total	27	602,4	30	631,8	2	25,6	266	7.088
Percentatge Subv. Mitjana per projecte		8,5		8,9		0,4		100
Inv. Mitjana per projecte		22,3		21		12,8		26,6
Inv. total		134		123		73,5		136,3
		3.626,8		3.700		147,2		36.254,7

sions d'aquest Pla està previst que es destinen a la producció de béns públics de caràcter econòmic, com infraestructures hidràuliques, transports, infraestructures agràries, investigació i comunicació, mentre que un 24 per cent ho serà per a béns públics de caràcter social (urbanisme, sanitat, educació i vivenda).

D'altra banda, el govern espanyol presentarà aquest mes el Pla de Reconversió Regional i Social, aplicable a les regions de l'objectiu 2. Potenciar les inversions a les zones on el mercat no

aconsella invertir i repartir els beneficis de la implantació del mercat únic europeu són els objectius perseguits.

Quant al FEDER, dotat enguany amb 165.000 milions de pessetes, per a l'estat espanyol, el govern ha decidit que el 80 per cent es destine a regions de l'objectiu 1, mentre la resta quedarà adjudicada a les regions de l'objectiu 2. La primera assignació del FEDER per al present exercici ha estat de 7.048 milions de pessetes destinats a 8 projectes que comportaran una inversió global de 14.987 milions de pessetes. □

FEDER.